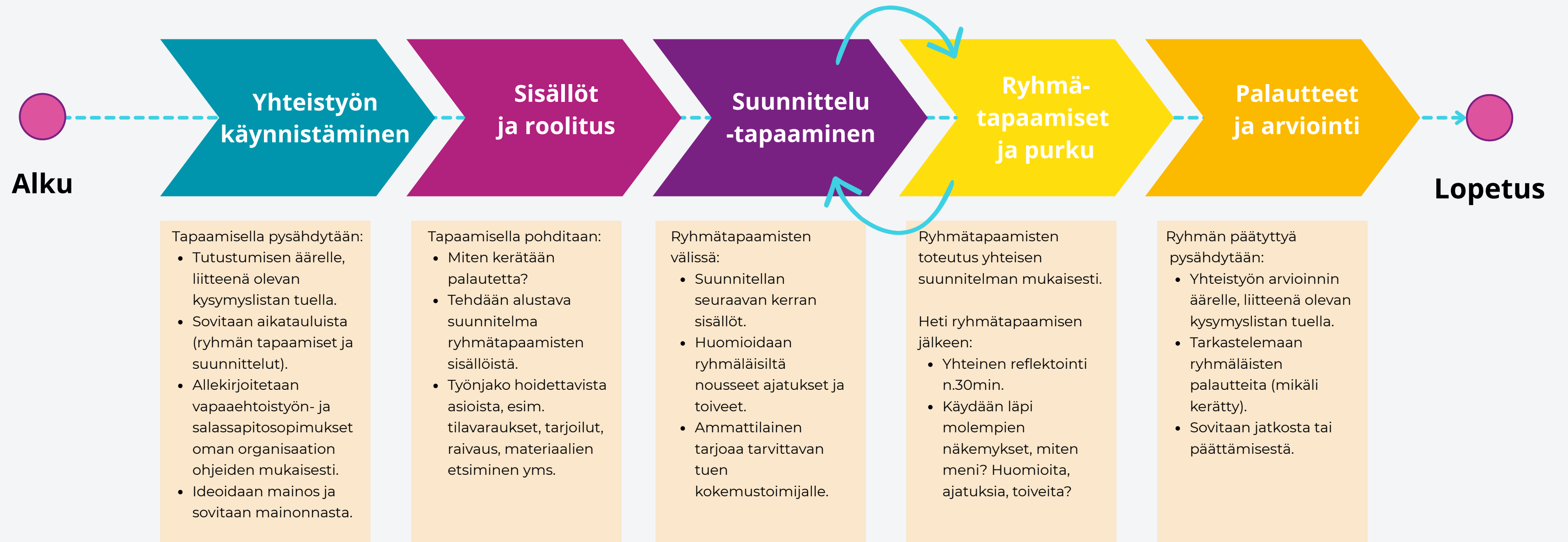

TYÖPARITYÖSKENTELEY

Sosiaali- tai terveysalan ammattilainen ja kokemustoimija

Ammatillisella on kokonaisvastuu

TYÖPARITYÖSKENTELY

Työparityöskentelyn perusidea:

Työparimallissa yhteistyötä toteuttavat kokemustoimija ja sosiaali- ja terveysalan ammattilainen. Työparimallissa luodaan toimiva ja turvallinen pohja yhteistyölle. Siinä yhdistyvät kokemustoimijan ja ammattilaisen erilaiset asiantuntijuudet vertaisryhmään osallistujien hyödyksi. Lisäksi työparimallin avulla voidaan vahvistaa kohderyhmään kuuluvan vertaisohjaajan osallisuuden kokemusta.

Työparimalli on kehitetty ja testattu Voimaa ja valoa elämään -hankkeessa (ESR+). Hankkeen aikana mallia hyödynnettiin vertaistukiryhmissä, mutta sitä voi soveltaa myös muissa toiminnoissa.

Työparimalli perustuu molemmiin puoliseen kunnioitukseen, jossa:

- ammattilaisella on kokonaisvastuu toiminnasta ja prosessista
- kokemustoimija tuo mukaan oman kokemuksensa vahvistaen vertaistukea

Toimiva ja turvallinen yhteistyö rakentuu yhteisen suunnittelun, tekemisen ja reflektion kautta.

Tavoitteet:

Työparityöskentelyn avulla tavoitellaan onnistuneita vertaistukiryhmiä ja työpareina toimivien osaamisen kehittymistä.

Ammattilaisen kohdalla:

- ymmärrys vertaistukiryhmään osallistuvan kohderyhmän kokemusmaailmasta vahvistuu

Kokemustoimija:

- osallisuuden kokemus vahvistuu
- toimijuus lisääntyy
- elämän merkityksellisyyden kokemus vahvistuu

Kohderyhmä ja asiakasymmärrys:

Työparimallia on testattu täysi-ikäisten kokemustoimijoiden kanssa. Kokemustoimijan ja ammattilaisen tasavertaisessa työparisuhteessa osaamiset täydentävät toisiaan. On tärkeä huomioida, että kokemustoimija toimii vapaaehtoisena, jolloin kokonaisvastuu prosessista on ammattilaisella. Samalla työskentelyssä korostuu joustavuus ja herkkyys huomioida kokemustoimijan elämäntilanne.

Käyttöönotto ja sovellettavuus:

Työparimallin vaiheita voi soveltaa esimerkiksi, silloin kun:

- työparina on toinen ammattilainen
- kokemustoimija tulee työpariksi yksilötapaamiselle

Työparimallin vaiheiden soveltaminen yksilötapaamisilla vaatii ennakoivan yhteisen suunnittelutapaamisen, vastuun jaon sekä tapaamisen jälkeen purku- ja palautekeskustelun.

Vaikutukset ja hyödyt:

- vahvistaa kokemustoimijan itseluottamusta ja rohkeutta
- Tukee kokemuksellista, vaikuttavaa ja asiakaslähtöistä ryhmäsuunnittelua
- yhdistää kahden erilaisen asiantuntijuuden hyödyntämisen
- lisää molempien turvallisuuden tunnetta yhteistyössä
- Ammattilaisen ymmärrys kohderyhmän arjesta ja kokemusmaailmasta vahvistuu

TYÖPARITYÖSKENTELY

Yhteistyön käynnistäminen

Työparityöskentely käynnistetään yhteisellä tapaamisella, jonka tavoitteena on luoda pohjaa yhteistyölle. Kysymykset on hyvä käydä läpi rauhassa keskustellen ja ajatuksia vaihtaen.

Työparin kanssa yhdessä keskustellen:

1. Millainen ihmiskäsityksesi on? Miten se vaikuttaa ryhmän ohjaukseen?
2. Millaiset arvot ohjaavat toimintaasi?
3. Millainen ryhmänohjaaja olet? Millainen toivot olevasi juuri tässä ryhmässä?
4. Mitä pidät tärkeänä ohjaamisessa?
5. Mitä meidän on tärkeä huomioida tämän ryhmän kohdalla?

Ryhmän ohjauksessa huomioitavia asioita keskustellen:

1. Millaisia ajatuksia sinulla on rooleistamme? (Ammattilaisen ja kokemustoimijan roolit ovat erilaiset, joten on hyvä käydä keskustelua siitä, mitä se käytännössä tarkoittaa.)
2. Millaista työnjakoa haluat tehdä ryhmätapaamisten osalta? Esimerkiksi tehtävien ohjaus tms. Kokemustoimijalla on lupa olla myös vertainen.
3. Miten toivot, että erilaiset roolit avataan ryhmäläisille?
4. Jos ryhmään tulee tuttuja, miten toivot, että tilanne käsitellään? Millaisia ajatuksia sinulle herää tästä?
5. Mitä ajatuksia ja tunteita kokemustoimijana olo vertaisryhmässä herättää sinussa?
6. Miten kommunikoit, jos tarvitset apua/tukea/rohkaisua tms.?
7. Onko jotakin sellaista, mitä minun (ammattilaisen) on hyvä tietää?

Muita huomioitavia asioita:

1. Vapaaehtoistyön- ja salassapitosopimukset oman organisaation ohjeiden mukaisesti.
2. Yhteinen toimintasuunnitelma haastaviin tilanteisiin ryhmätapaamisten aikana.
3. Yhteisistä suunnittelu- ja purkutapaamisista sopiminen.
4. Käytännön asioista sopiminen, mm. Saapuminen ennen ryhmäläisiä, poissaolot yms.

TYÖPARITYÖSKENTELYN ARVIOINTILOMAKE

Kokemustoimija

Tämän arviointilomakkeen tarkoituksena on arvioida yhteistyön onnistumista, työparityöskentelyn hyötyjä sekä kehittämistarpeita. Vastauksia voidaan hyödyntää toiminnan kehittämisessä.

Molemmat työparityöskentelyn osapuolet täyttävät oman arviointilomakkeensa. Molemmissa lomakkeissa A kohdasta löytyvät samat, mutta B osion kysymykset ovat yksilöidyt. Täyttämisen jälkeen vastaukset käydään läpi yhdessä keskustellen.

HUOM! Kysythän luvan, jos haluat käyttää suoria lainauksia raporteissa tai viestinnässä.

Toiminnan muoto: _____

Yhteistyön kesto: _____

Arvio seuraavia väittämiä asteikolla 1-5
1= täysin eri mieltä, 5= täysin samaa mieltä

A.	Väittämä	1	2	3	4	5
1.	Yhteiset tavoitteet olivat selkeät	☐	☐	☐	☐	☐
2.	Roolit ja vastuut olivat selkeät	☐	☐	☐	☐	☐
3.	Yhteistyö oli tasavertaista	☐	☐	☐	☐	☐
4.	Vuorovaikutus työparin kanssa oli toimivaa	☐	☐	☐	☐	☐
5.	Minua kuultiin ja arvostettiin yhteistyössä	☐	☐	☐	☐	☐
6.	Yhteinen suunnittelu sujui hyvin	☐	☐	☐	☐	☐
7.	Yhteinen toteutus sujui hyvin	☐	☐	☐	☐	☐
8.	Työparityöskentelystä oli hyötyä ryhmälle/toiminnalle	☐	☐	☐	☐	☐
9.	Haluaisin tehdä vastaavaa yhteistyötä uudelleen	☐	☐	☐	☐	☐

Avoimet kysymykset:

1. Mikä yhteistyössä onnistui erityisen hyvin?

2. Mitkä asiat olivat yhteistyössä haastavia?

3. Mitä kehittäisit tulevaisuutta varten?

B.	Väittämä	1	2	3	4	5
1.	Työparityöskentely vahvisti uskoani omiin kykyihini	☐	☐	☐	☐	☐
2.	Koin osaamiseni tärkeäksi ja hyödylliseksi	☐	☐	☐	☐	☐
3.	Sain käyttää kokemustani merkityksellisellä tavalla	☐	☐	☐	☐	☐
4.	Rohkeuteni osallistua ja vaikuttaa lisäänty	☐	☐	☐	☐	☐
5.	Työparityöskentely lisäsi osallisuuden kokemustani	☐	☐	☐	☐	☐
6.	Toiminta tuki tulevaisuuden valmiuksiani (esim. työ, opiskelu, vapaaehtoisuus)	☐	☐	☐	☐	☐

Avoimet kysymykset:

1. Mitä työparityöskentely antoi sinulle henkilökohtaisesti?

2. Miten yhteistyö vahvisti toimijuuttasi tai osallisuuttasi?

3. Mitä opit itsestäsi tämän kokemuksen kautta?

4. Suositteletko tällaista työparimallia muille kokemustoimijoille?
Miksi / miksi et?

TYÖPARITYÖSKENTELYN ARVIOINTILOMAKE

Ammattilainen

Tämän arviointilomakkeen tarkoituksena on arvioida yhteistyön onnistumista, työparityöskentelyn hyötyjä sekä kehittämistarpeita. Vastauksia voidaan hyödyntää toiminnan kehittämisessä.

Molemmat työparityöskentelyn osapuolet täyttävät oman arviointilomakkeensa. Molemmissa lomakkeissa A kohdasta löytyvät samat, mutta B osion kysymykset ovat yksilöidyt. Täyttämisen jälkeen vastaukset käydään läpi yhdessä keskustellen.

HUOM! Kysythän luvan, jos haluat käyttää suoria lainauksia raporteissa tai viestinnässä.

Toiminnan muoto: _____

Yhteistyön kesto: _____

Arvioi seuraavia väittämiä asteikolla 1-5
1= täysin eri mieltä, 5= täysin samaa mieltä

A.

Väittämä

1 2 3 4 5

1. Yhteiset tavoitteet olivat selkeät	☐	☐	☐	☐	☐
2. Roolit ja vastuut olivat selkeät	☐	☐	☐	☐	☐
3. Yhteistyö oli tasavertaista	☐	☐	☐	☐	☐
4. Vuorovaikutus työparin kanssa oli toimivaa	☐	☐	☐	☐	☐
5. Minua kuultiin ja arvostettiin yhteistyössä	☐	☐	☐	☐	☐
6. Yhteinen suunnittelu sujui hyvin	☐	☐	☐	☐	☐
7. Yhteinen toteutus sujui hyvin	☐	☐	☐	☐	☐
8. Työparityöskentelystä oli hyötyä ryhmälle/toiminnalle	☐	☐	☐	☐	☐
9. Haluaisin tehdä vastaavaa yhteistyötä uudelleen	☐	☐	☐	☐	☐

Avoimet kysymykset:

1. Mikä yhteistyössä onnistui erityisen hyvin?

-----

2. Mitkä asiat olivat yhteistyössä haastavia?

-----

3. Mitä kehittäisit tulevaisuutta varten?

B.

1 2 3 4 5

1. Kokemustoimijan mukanaolo toi lisäarvoa toimintaan	☐	☐	☐	☐	☐
2. Yhteistyö lisäsi ymmärrystäni osallistujien arjesta	☐	☐	☐	☐	☐
3. Työparityöskentely kehitti omaa ammatillista osaamistani	☐	☐	☐	☐	☐
4. Haluaisin hyödyntää työparityöskentelyä jatkossa	☐	☐	☐	☐	☐

Avoimet kysymykset:

1. Mitä opit työparityöskentelyn kautta kokemustoimijalta?

-----

2. Miten yhteistyö vaikutti omaan työskentelyysi tai ajatteluusi ammattilaisena?

-----

3. Mitä huomioisit jatkossa vastaavaa yhteistyötä toteuttaessa?

-----

4. Suositteletko tällaista työparimallia muille ammattilaisille? Miksi/miksi et?
